

Tale ved åpningen av Niderå Trelast
A/S sagbruk i Åmli 26. oktober 1971.

Den bedriften som starter her i dag, er med rette omfattet med meget stor interesse. Vi er i dag i et distrikt på iherdig jakt etter nye muligheter for vekst og framgang. Aust-Agder ligger relativt lavt i gjennomsnittlig inntekt. Det gjelder da særlig en del av bygdene. Åmli er en lavinntektskommune innenfor fylket. Vi finner da også kjente trekk fra slike steder. Folk flytter. Det er færre folk i Åmli i dag enn det var for 20 år siden. Nedgangen i sysselsettingen i 1950- og 1960-årene, synes i det senere å ha stoppet opp. Men stedet trenger et vitalt og vekstkraftig økonomisk fundament for å utvikle seg i framtiden.

Næringsgrunnlaget er ensidig. Flere, mer stabile og bedre betalte arbeidsplasser forutsetter økt industriell virksomhet. Når kommunen av fylkets myndigheter er utpekt både som utviklingsområde og utbyggingsområde, må det følge at så vel lokale som sentrale myndigheter må være beredt til en særlig innsats for å skape grunnlag for et nytt næringsliv i distriktet.

Løsningen av et distrikts problemer krever tiltak og pågangsmot fra distriktets egne folk. Det er det som har utfoldet seg i dette tilfelle. Distriktets folk har vurdert mulighetene for å skape nye inntekter gjennom en bedre bruk av de menneskelige og naturlige ressurser.

I en skogsbygd er det da naturlig å undersøke mulighetene i skogindustrien.

En del trekk ved denne bedriftens forhistorie og dens form, gjør at dette tiltaket påkaller særlig interesse og vil bli fulgt med spesiell oppmerksomhet. Det er særlig to forhold som særpreger det. Det ene er den meget brede oppslutning fra distriktets folk, som direkte tar del i dette foretak. Ved Niderå Tømmer-salslag står nær 3000 medlemmer bak det. Det andre trekk er den måten en del av den ansvarlige kapital er skaffet til veie på. Aksjon Industrilån gjorde en god jobb da det i fjor høst reiste en kapital på 2,6 millioner kroner, ved å oppsøke hvert medlem av det store tømmer-salslaget. Betydningen av dette er ikke bare pengene som ble samlet inn. Like viktig er det at aksjonens form manifesterte og styrket et bredt fellesskap mellom medlemmer og tillitsmenn for reisingen av denne bedriften.

I vårt moderne, kompliserte samfunn vil reisingen av større livskraftige bedrifter kreve et mangeartet samarbeide mellom bedriften og lokale og sentrale offentlige myndigheter. Dette gjelder i særlig grad ved utviklingen av tiltak i en utbyggingskommune. Så vel kommunen som fylket har på forskjellig måte medvirket til reisingen av den bedrift som nå starter her. Private og statlige kredittinstitusjoner har vært med på tiltaket. Distriktenes utbyggingsfond og Industribanken har skaffet til veie henholdsvis 4 og 2,5 million kroner, eller 1/3 av det samlede finansieringsbehov.

Den totale finansiering med over 19 millioner kroner

forteller noe om problemene ved å reise moderne industri. Det krever kostbart produksjonsutstyr og store rasjonelle produksjonsenheter. Hver arbeidsplass koster 400.000 kroner.

Kostbart teknisk utstyr stiller særlige krav til vel utdannede medarbeidere i bedriften. Dere har latt folk få spesialopplæring ved moderne sagbruk i Norge og Sverige. Slike tiltak får stadig større betydning i moderne arbeidsmarkedspolitik. God utdanning og trening er nødvendig for effektiv produksjon. Det er dessuten midlet til å gi bedriftsarbeiderne den tilfredshet som følger av følelsen av at de kan sin jobb, at de er dus med de tekniske innretninger, og at de behersker sin arbeidssituasjon. En organisert og planmessig voksenopplæring er en forholdsvis ny ting i industriutviklingen. Den vil heretter være en integrerende del av hele vårt utdanningssystem. Stadig flere av yrkesbefolkningen vil måtte ta del i slik utdanning. Det gjelder for nesten alle yrker, og mange må søke den i flere perioder i løpet av sitt yrkesaktive liv.

Moderne industriutvikling må bygge på kunnskaper og innsikt og kontakt med forskningen. Denne bedriften har hatt bistand av Statens Teknologiske Institutt og Norsk Treteknisk Institutt for opplæring av bedriftens ansatte. Med en utenrikshandel som svarer til hele 40 % av totalproduksjonen, er vårt land sterkt integrert med de land som omgir oss i Europa. Denne bedrift har skaffet en del av produksjonsutstyret fra Finland og Sverige, og den ligger vel lokalisert for å levere en del av produksjonen til det danske marked.

Bedriften vil ved stabil og økende produksjon kunne få vesentlig betydning for skogsdriften i et stort distrikt. Jeg håper dette også vil øve en gagnlig virkning for rasjonell skogskjøtsel og økende tømmerproduksjon i distriktet. Det vil også ha betydning at dette kan skje uten unødig forstyrrelse av annen igangværende produksjon basert på trevirke.

Det skal bli interessant å følge denne bedriftens muligheter for høyere foredling av trevirke. Jo større bearbeidingsverdi som kan utvikles, jo større betydning vil selvsagt en bedrift som denne ha for bygda og distriktets økonomi. Bedre utviklet skogsdrift, en bedrift med moderne og lønnsomme arbeidsplasser, økonomiske ringvirkninger i bygda og distriktet, - dette er blant de håp som knytter seg til denne bedriften.

Et bredt felles løft har reist den. Denne brede solidaritet kan også fortsatt bli bedriftens mest verdifulle aktivum. De brede folkegrupper i vårt land har reist seg til likestilling og frie mennesker gjennom solidarisk fellesskap og organisasjon.

Jeg ønsker Niderå Tømmersalslag, Åmli og distriktet lykke til med dette tiltak av felles innsats.